

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

PROCEDURY WEWNĘTRZNE REGULUJĄCE OCHRONĘ DZIECKA PRZED
KRZYWDZENIEM

MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI W RYPINIE
UL. SPORTOWA 41, 87-500 RYPIN

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	1
II. Formy nadużyć i ich rozpoznawanie.....	4
III. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.....	8
IV. Zasady bezpiecznej relacji personel - dziecko.....	9
V. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci.....	12
VI. Jak rozpoznać przemoc wobec małoletniego?.....	14
VII. Prawny obowiązek powiadomienia o przemocy stosowanej wobec dziecka.....	16
VIII. Procedura interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka przez osobę ze środowiska rodzinnego.....	17
IX. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w Ośrodku przez pracownika jednostki.....	18
X. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w Ośrodku przez rówieśników.....	19
XI. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy i stalkingu.....	20
XII. Procedura Niebieskiej Karty.....	22
XIII. Ważne telefony i adresy.....	24
XIV. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich.....	26

I. Wprowadzenie

Naczelną i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rypinie jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie, poprzez wspieranie go w rozwoju i rozpoznawanie jego potrzeb. Mając na uwadze, że dziecko wymaga szczególnej opieki i troski, w tym właściwej ochrony przed krzywdzeniem, został stworzony niniejszy dokument. Niniejszy dokument skierowany jest do pracowników Ośrodka oraz rodziców. Dokument został zredagowany, by zyskać poczucie pewności, że nasz Ośrodek zawsze będzie podejmowała wszelkie możliwe działania, aby zapobiegać krzywdzeniu dzieci.

Niniejszy dokument stanowi ramy zapewniające, że dzieci są chronione podczas uprawiania sportu w naszym Ośrodku. Standardy ochrony małoletnich będą wspierane przez kodeksy postępowania, wytyczne i procedury. Dotyczą one wszystkich osób poniżej 18 roku życia, bez jakiegokolwiek dyskryminacji. Uznajemy, iż niektóre dzieci mogą być szczególnie narażone na nadużycia i jesteśmy świadomi odpowiedzialności za dbanie o ich integrację, bezpieczeństwo oraz dobre samopoczucie podczas sportu i rekreacji. Poprzez swoje działania MOSiR kładzie nacisk na środki zapobiegawcze, w celu zmniejszenia ryzyka, oraz odpowiedzialne działania, aby zapewnić, że wszelkie incydenty są rozwiązywane efektywnie. Pragniemy, aby ten zestaw narzędzi był żywym dokumentem, który będziemy regularnie aktualizować.

Standardy ochrony małoletnich dotyczą następujących osób (nie jest to wyczerpująca lista):

- trenerów/instruktorów,
- personelu medycznego,
- pracowników, administratorów i koordynatorów,
- wolontariuszy,
- rodziców/opiekunów,
- podmiotów współpracujących,
- agentów,
- sędziów,
- organizatorów obozów sportowych,
- personelu pomocniczego.

Każda osoba zaangażowana w działalność sportową jest odpowiedzialna za to, żeby był on bezpieczny i pełny radości dla dzieci.

Dokument ten reguluje procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem, rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuację w określony procedurami sposób postępowania. Ilekroć w niniejszych procedurach jest mowa o:

- **krzywdzeniu dziecka** należy rozumieć - każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka (definicja WHO). Krzywdzenie dzieci to też beczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej beczynności, który ogranicza równe prawa dzieci i zakłóca ich optymalny rozwój. Można wyróżnić następujące wymiary zjawiska krzywdzenia dziecka:
  - ❖ **przemoc psychiczna** - przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie,
  - ❖ **przemoc fizyczna** - szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klaps,
  - ❖ **przemoc seksualna** - gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych,
  - ❖ **przemoc ekonomiczna** - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny,
  - ❖ **zaniedbanie** - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z dzieckiem do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób dziecko spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,
  - ❖ **alienacja rodzicielka** - ograniczenie kontaktu i izolowanie dziecka od drugiego rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących dziecka, wymazywanie drugiego rodzica z życia dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
- **przemocy domowej** - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
  - ❖ narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - ❖ naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
  - ❖ powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
  - ❖ ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
  - ❖ istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- **pracownika Ośrodka** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy pracę, mianowania powołania lub umowy cywilno-prawnej;
- **zawodnik** – oznacza to dziecko uprawiające sport;
- **opiekun** - oznacza każdą osobę dorosłą, która towarzyszy dzieciom podczas każdej aktywności sportowej, w tym podczas treningu, meczu wyjazdowego lub obozu, która bierze na siebie odpowiedzialność za zapewnienie bezpieczeństwa i realizację celów planowanego wydarzenia;
- **rodzic** - oznacza także opiekuna prawnego dziecka oraz osobę lub podmiot sprawujący pieczę zastępczą nad dzieckiem;
- **wolontariusz** - oznacza osobę fizyczną, która ochotniczo i bez wynagrodzenia uczestniczy w programie wolontariatu sportowego na terenie Ośrodka;

- **sport** - oznacza wszelkie formy aktywności fizycznej, których celem jest wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach zaawansowania i umiejętności;

Wewnętrzne procedury regulujące ochronę dziecka przed przemocą są zgodne z obowiązującymi w naszej jednostce wewnętrznymi dokumentami oraz obowiązującymi przepisami prawa:

- ❖ Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- ❖ Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.);
- ❖ Ustawą o Rzeczniku Praw Dziecka z dnia 6 stycznia 2000 r. (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 292 ze zm.)
- ❖ Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.)
- ❖ Ustawą Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.)
- ❖ Ustawa o sporcie z dnia 25 czerwca 2010 r. (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2048 ze zm.)
- ❖ Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".
- ❖ Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.)

Ochrona dzieci i konieczność dbania o ich interesy wynikają z wyjątkowej natury praw dziecka, których spełnienie w dużej mierze zależy od dorosłych. Dzieci są członkami grupy o szczególnie delikatnej kondycji, które nie są w stanie samodzielnie chronić swoich interesów. Głównymi priorytetami w kontekście dobra dziecka są opieka, troska i ochrona.

Pojęcie interesu dziecka odnosi się do zestawu wartości, które są niezbędne dla właściwego rozwoju fizycznego, emocjonalnego, intelektualnego i moralnego dziecka, przygotowując je jednocześnie do życia w społeczeństwie. Warto podkreślić, że dzieci posiadają niezbywalne prawa, takie jak prawo do szacunku i ochrony godności osobistej.

W kontekście sportu i rekreacji, ochrona dzieci jest warunkiem niezbędnym do tego, aby dzieci czerpały przyjemność z uprawiania sportu jako hobby i mogły dorastać jako sportowcy. Promowanie aktywnego stylu życia u dzieci, jednocześnie zapewniając im bezpieczeństwo i ochronę ich praw, przyniesie wymierne korzyści zarówno w sferze wyników sportowych, jak i społecznych.

II. Formy nadużyć i ich rozpoznawanie

Nadużycia mogą występować w różnych formach:

➤ **Nadużycia fizyczne:**

- ❖ Przemoc fizyczna – jedna z najłatwiej rozpoznawalnych form. Może przejawiać się m.in. w uderzaniu, potrząśnięciu, szczypaniu, gryzieniu, podduszaniu lub innym działaniu, które powoduje obrażenia fizyczne, pozostawia ślady lub powoduje ból.

PRZYKŁADY:

- Uderzanie dziecka przez trenera, ponieważ nie słucha, przeszkadza w treningu;
- Popychanie;
- Zachęcanie dzieci do agresywnej zabawy, bez względu na ryzyko zranienia siebie lub innych osób.

➤ **Nadużycia seksualne:**

- ❖ wykorzystywanie seksualne - Wykorzystywanie seksualne to każdy rodzaj kontaktu seksualnego między osobą dorosłą, a małoletnią, tj. młodszą niż 18 lat, między znacznie starszym dzieckiem, a młodszym dzieckiem. Niedopuszczalne jest także robienie nieprzyzwoitych zdjęć dzieci, angażowanie dzieci w oglądanie takich zdjęć lub czynności seksualnych oraz zachęcanie dzieci do zachowywania się w sposób niewłaściwy seksualnie. Komentarze o charakterze seksualnym pod adresem innych osób są również formą wykorzystywania seksualnego. Nawet jeśli osoba poniżej 18 roku życia wyraża zgodę na czynność seksualną, to nadal zachowanie spełnia przesłanki wykorzystywania.

PRZYKŁADY:

- fotografowanie nagich lub przebierających się dzieci w szatni;
- rozpoczęcie relacji seksualnej z zawodnikiem/zawodniczką;
- komentowanie tego, jak jest „dobrze rozwinięta” fizycznie dziewczynka uprawiająca sport;
- wymaganie od dziecka kontaktu fizycznego wykraczającego poza potrzeby gry, twierdząc, że służy to dobru zawodnika/zawodniczki.

➤ **Nadużycia psychiczne:**

- ❖ Przemoc emocjonalna, psychiczna lub werbalna - Przemoc emocjonalna występuje, gdy osoba dorosła stale wyraża dezaprobatę wobec dziecka, grozi mu lub wyklucza je z określonych aktywności, co skutkuje obniżeniem poczucia własnej wartości. Trenerzy i opiekunowie stanowią istotne postacie w życiu dzieci, pełniąc role autorytetów w dziedzinie sportu oraz wzorów do naśladowania. Krytyka sama w sobie nie jest nieodpowiednia. Wręcz przeciwnie, jest istotna dla procesu nauki, rozwoju i doskonalenia dzieci. Podobnie, żarty i humor mają znaczenie w budowaniu więzi międzyludzkich i poczucia wspólnoty. Kluczową różnicą między przemocą emocjonalną a konstruktywną krytyką polega na tym, że w przypadku przemocy emocjonalnej wykorzystywanie aspektu emocjonalnego przekracza granice akceptowalne. Krytyka traci swój charakter motywujący, a żarty przestają być zabawne. Przemoc emocjonalna może powodować bolesne emocje i szkodzić dziecku tak samo, jak przemoc fizyczna.

PRZYKŁADY:

- krzyczenie na dziecko i używanie języka agresywnego, ironicznego lub poniżającego w szczególności w sytuacjach niepowodzenia sportowego;

- naśmiewanie się z dziecka i zachęcanie do tego innych zawodników/zawodniczek;
- faworyzowanie w zespole, tak że niektóre dzieci czują się wykluczone

➤ Inne nadużycia:

- ❖ Zaniechanie - Zaniechanie ma miejsce, gdy dorosły nie zapewnia wystarczającego wsparcia emocjonalnego lub umyślnie i konsekwentnie nie zwraca uwagi na dziecko. Zaniechanie występuje również wtedy, gdy nie zapewnia się dziecku realizacji podstawowych potrzeb, np. nie otrzymuje wystarczającej ilości jedzenia, ubrania, opieki medycznej lub nadzoru.

PRZYKŁADY:

- brak wiedzy rodziców czy opiekunów prawnych, gdzie znajduje się ich dziecko podczas obozów sportowych, meczów wyjazdów, zawodów sportowych;
  - niezapewnienie napojów lub niepozwolenie dzieciom na zaspokojenie pragnienia podczas treningu w upalny dzień;
  - w celu dojazdu dzieci na rozgrywki, korzystanie z transportu, który nie spełnia wymogów bezpieczeństwa
- ❖ Prześladowanie - Chociaż znęcanie się zwykle uważa się za akt dorosłego wobec dziecka, to nadużycia mogą pochodzić również od rówieśników. Przemoc dziecka wobec innego dziecka często jest nazywana prześladowaniem. Prześladowanie może przybierać różne formy. Obejmuje działania fizyczne, takie jak uderzanie, uszkodzenia lub kradzież mienia, aktywność online, takie jak obraźliwe wiadomości, komentarze, posty lub zdjęcia zamieszczane w mediach społecznościowych, akty słowne, takie jak przezywanie. Prześladowanie może być oparte na kryterium płci, pochodzenia etnicznego, seksualności, niepełnosprawności lub poziomie umiejętności sportowych.

NADUŻYCIA W OŚRODKU SPORTU I REKREACJI

Sam fakt wyizolowania różnych rodzajów nadużyć nie jest wystarczający do pełnego zrozumienia ryzyka naruszeń bezpieczeństwa dzieci. Konieczne jest uwzględnienie okoliczności, w których taka forma nadużycia może wystąpić podczas zajęć sportowych i rekreacyjnych. Trzeba wyjaśnić, w jaki sposób takie naruszenia mogą przybierać różne formy w różnych sytuacjach, aby dokładnie zlokalizować źródło zagrożenia.

- Kontuzje - prawie każdy sport niesie ze sobą pewne ryzyko kontuzji. Niemniej jednak nacisk kładziony na dziecko może wpłynąć na zwiększenie ryzyka urazów lub nasilenia ich skutków, gdy dziecko wykazuje się nieodpowiednią lub nadmierną aktywnością, która nie jest dostosowana do jego wieku i umiejętności. Zachęcanie dzieci do gry w sytuacji kontuzji jest zachowaniem, które absolutnie nie powinno być tolerowane przez trenerów i środowisko sportowe;
- Nacisk na wygraną - dążenie do zwycięstwa stanowi ważny aspekt sportu. Jednak wywieranie presji w celu osiągnięcia korzystnych wyników za wszelką cenę może prowadzić zarówno do szkód psychicznych, jak i fizycznych. Czasem presja osiągnięcia wyników wynika od dorosłych, ale może też wynikać z ambicji samego dziecka lub jego rówieśników. W przypadku dzieci, osiągnięcia sportowe nie powinny nigdy odbywać się kosztem przyjemności i ogólnego rozwój;

- Kontakty fizyczne - pewne sytuacje, takie jak przebieranie się w szatniach, kąpiel po treningu lub meczu mogą zwiększać ryzyko wystąpienia naruszeń. W takich warunkach istnieje możliwość, że osoby dążące do seksualnego wykorzystania dziecka wykorzystają tę okoliczność. Należy zwracać uwagę na poszanowanie prywatności dzieci i ich bezpieczeństwo;
- Relacje – prawidłowe relacje między dziećmi a ich trenerami, koordynatorami, opiekunami lub innymi osobami z Ośrodka są istotne i mogą być korzystne. Wiele dzieci rozwija bliskie i pełne zaufania relacje, szczególnie z trenerem, który odgrywa istotną rolę w ich życiu, zwłaszcza jeśli nie mają silnych relacji z innymi dorosłymi. Jednak te bliskie relacje mogą również być źródłem krzywdy dla dzieci. Dzieci mogą chcieć spełnić oczekiwania lub życzenia dorosłych. Mogą obawiać się sprzeciwu wobec dorosłego, który jest autorytetem i osobą, w której zaufanie bywa niekwestionowane. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci w piłce nożnej oznacza, że wszyscy, zarówno dzieci, trenerzy, opiekunowie, rodzice, muszą przestrzegać tych samych standardów zachowań i postępowania;
- Dynamika wewnątrz zespołu – bycie w zespole, klubie lub drużynie i poczucie przynależności jest niezmiernie ważne dla budowania pewności siebie u dzieci. "Atmosfera zespołu" odgrywa kluczową rolę w procesie uczenia się dziecka. Chociaż to sami zawodnicy kształtują tę atmosferę, to trener ma ogromny wpływ na to, jakie relacje i nastroje panują wewnątrz zespołu. Przykładowo, jeśli trener swoim postępowaniem daje do zrozumienia, że szanuje każdego zawodnika, a wszelkie formy szykanowania są absolutnie niedopuszczalne, to atmosfera w zespole staje się o wiele bardziej przyjazna i pozytywna. W przeciwnym przypadku, gdy trener bardziej ceni się za zwycięstwa niż za rozwijanie umiejętności i zachowań zawodników, może to skutkować samowątpliwością zawodników, a nawet ich wykluczeniem, zwłaszcza tych, którzy nie osiągają oczekiwanych wyników sportowych. Atmosfera wewnątrz zespołu może wpływać na to, że dzieci zaczynają odczuwać, że nie pasują do zespołu, być może ze względu na swoje pochodzenie lub inne cechy, które wyróżniają je od innych. Tworzenie hierarchii w zespole lub drużynie zwykle ma miejsce, gdy starsi lub bardziej doświadczeni zawodnicy wywierają wpływ na młodszych. To może być korzystne, gdy starsi gracze pełnią funkcję wzorców zachowań, ale może też prowadzić do negatywnych konsekwencji, jeśli młodsze dzieci tolerują prześladowanie, aby zdobyć akceptację starszych kolegów z zespołu.

JAK ROZPOZNAĆ NADUŻYCIA?

Identyfikacja nadużyć bywa trudna i nie zawsze oczywista. W niektórych przypadkach sygnały o nadużyciach pochodzą od świadków, którzy byli naocznie obecni, lub są ujawniane przez inne dzieci bądź dorosłych. Oznaki potencjalnych nadużyć nie powinny być lekceważone, ale zamiast tego należy je dokładnie zbadać i ściśle monitorować. Niebezpieczeństwo nadużyć jest poważne, a niepokojące sygnały powinny być traktowane z uwagą. Dzieci czasami wysyłają sygnały, które mogą wskazywać na możliwe nadużycia, takie jak:

- Niewyjaśnione obrażenia fizyczne, takie jak siniaki, rany, oparzenia papierosem, blizny po samookaleczeniu lub dyskomfort podczas chodzenia;
- Częste i niewyjaśnione schorzenia, jak zaburzenia żołądkowe lub trudności z jedzeniem;
- Nagła zmiana w zachowaniu lub nastroju, takie jak agresja, wycofanie się czy nadmierna nieśmiałość;
- Unikanie konkretnych sytuacji lub osób;
- Nadmierna tajemniczość, np. przestanie dzielić się informacjami ze swojego życia lub nagle zamilknie w obecności dorosłych;
- Ciągłe negatywne autoocenywanie, np. dziecko uważa się za bezwartościowe lub bezużyteczne;

- Wydaje się być odizolowane od innych lub nie integruje się z zespołem;
- Wspomina o wykorzystywaniu lub krzywdzeniu;

Nie wolno bagatelizować również zachowań dorosłych, takich jak rodziców, trenerów czy opiekunów, które są obserwowane lub słyszane. Warto zwrócić uwagę na następujące sygnały:

- Wyróżnianie i nierówne traktowanie dzieci, zarówno w formie faworyzowania, jak i karania;
- Nacisk na osiągnięcie wyników, nie zważając na dobrostan i szczęście dzieci;
- Wyrażanie się w sposób negatywny i krytyczny w stosunku do dzieci;
- Używanie nieodpowiedniego języka, włączając w to rozmowy o wyglądzie fizycznym dzieci w sposób seksualny;
- Używanie wulgaryzmów w obecności dzieci;
- Brak zainteresowania tym, co dzieje się z dziećmi, gdzie przebywają i co robią.

III. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

Aby zagwarantować bezpieczeństwo dzieci, istnieje potrzeba monitorowania osób zajmujących się aktywnościami dziecięcymi, włączając w to trenerów, koordynatorów, opiekunów oraz osoby z administracji i obsługi.

Od poziomu umiejętności i zaangażowania trenerów, opiekunów i wolontariuszy zależy jakość zajęć sportowych dedykowanych dzieciom. Zapewnienie, że odpowiednie osoby pracują dla związków lub klubów piłkarskich, jest kluczowym elementem tworzenia środowiska, w którym ochrona dzieci jest traktowana poważnie, a dzieci mogą się dobrze i bezpiecznie bawić oraz trenować. Podobnie, przy rekrutacji trenera, poza posiadaniem wszystkich niezbędnych kwalifikacji, powinno upewnić się, że osoba aplikująca jest odpowiednim kandydatem do pracy z dziećmi. Uznano, że osoby wykorzystujące dzieci czasami próbują dostać się do organizacji, w których mogą łatwo uzyskać dostęp do dzieci. Jednak, nawet jeśli dana osoba nie szuka sposobu na umyślne wyrządzenie krzywdy dzieciom, nadal może nie nadawać się do pracy z nimi z powodu braku odpowiednich predyspozycji, temperamentu lub niezbędnej cierpliwości. Konieczne jest podjęcie kroków w celu zapewnienia, że rekrutacja – zarówno stałego personelu, jak i wolontariuszy – jest bezpieczna pod względem ochrony dzieci. Już sam fakt, że organizacja jest świadoma tego ryzyka, może zniechęcić nieodpowiednie osoby do ubiegania się o stanowisko. Celem bezpieczniejszej rekrutacji kadr jest podjęcie działań, które mają na celu zmniejszenie prawdopodobieństwa zatrudnienia niewłaściwej osoby.

Ośrodek może prosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę.

Przed dopuszczeniem pracownika do wykonywania obowiązków związanych z pracą z małoletnim jest zobowiązana sprawdzić osobę zatrudnioną w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

Trenerem lub instruktorem sportu w sportach, w których działają polskie związki sportowe może być osoba, która nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, dlatego też kandydat na takie stanowisko powinien przedłożyć informację z Krajowego Rejestru Karnego.

Każdy przyjmowany pracownik do Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rypinie zostaje zapoznany z niniejszymi procedurami.

IV. Zasady bezpiecznej relacji personel - dziecko

Nadrzędnym celem wszelkich działań podejmowanych przez personel Ośrodka jest promowanie dobra dziecka i jego najlepszego interesu. Personel traktuje każde dziecko z szacunkiem, dbając o jego godność oraz potrzeby. Absolutnie niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie wobec dziecka. Personel w pełni przestrzega obowiązującego prawa, wewnętrznych przepisów instytucji oraz swoich kompetencji w celu osiągnięcia tych celów. Zasady tworzenia bezpiecznych relacji z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów oraz wolontariuszy i są potwierdzone przez podpisanie odpowiedniego oświadczenia

Pracownicy MOSiR zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi. Należy za każdym razem rozważyć, czy reakcja, komunikat lub działanie wobec dziecka jest adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci.

Pracowniku! Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

KOMUNIKACJA Z DZIEĆMI

- W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek.
- Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku, ewentualnej niepełnosprawności i danej sytuacji.
- Nie wolno Ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyknąć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
- Komunikuj się z małoletnimi w sposób konstruktywny, odpowiedni na do ich wieku.
- Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- Nie umniejszaj wysiłków dzieci podczas meczów lub treningów i nie obwiniaj za przegraną.
- Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
- Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępstwo od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
- Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z dzieckiem na osobności, zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych. Możesz też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.
- Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjęła instytucja) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
- Stosuj reguły fair play i zachęcaj do ich przestrzegania.
- Doceniaj słownie wysiłek i uczestnictwo zamiast koncentrować się na wydajności i wynikach.

- Nie angażować się w niewłaściwe korzystanie z mediów społecznościowych, w tym nie wdawać się w prywatne rozmowy z dziećmi w mediach społecznościowych i nigdy nie zamieszczać komentarzy ani nie udostępniać zdjęć i filmów, które mogłyby zagrozić ich dobru lub wyrządzić im krzywdę.
- Nie publikować zdjęć, filmów ani innych informacji o dzieciach i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, np. na Facebooku lub stronach internetowych lub w mediach społecznościowych klubu, związku, bez zgody zainteresowanych dzieci i ich rodziców.

KONTAKT FIZYCZNY Z DZIEĆMI

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka wdanym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

- Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
- Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
- Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
- Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie zobowiązującą procedurą interwencji.
- Szanować prywatność dzieci, np. nie wchodzić pod prysznice i do szatni bez pozwolenia, nie otaczać dzieci osobistą opieką, której dzieci nie potrzebują.

KONTAKTY POZA GODZINAMI PRACY

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów sportowo-rekreacyjnych.

- Nie wolno Ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
- Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
- Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrekcję, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.

- Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

V. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

Ośrodek zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie zobowiązującymi przepisami prawa. MOSiR, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę danych osobowych zgodnie z przyjętą dokumentacją wewnętrzną jednostki.

W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój dzieci – chłopców i dziewczęta, dzieci w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne. Dzieci mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie przez nas użyty.

Ośrodek uzyskuje pisemne zgody rodziców na robienie dzieciom zdjęć oraz publikowanie ich w mediach społecznościowych oraz stronie internetowej Ośrodka. Każdorazowo jednostka wyjaśnia małoletnim do czego wykorzystane zostaną zrobione zdjęcia lub nagrania. Rodzic ma prawo wycofać swoją zgodę w każdym momencie, bez wskazywania uzasadnienia swojej decyzji. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców dziecka nie jest wymagana.

W sytuacjach, w których rodzice lub widzowie wydarzeń i uroczystości sportowych itd. rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

- Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców.
- Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę,
- Przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku dziecka.

Jeśli dzieci, rodzice lub opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, będziemy respektować ich decyzję. Z wyprzedzeniem ustalimy z rodzicami prawnymi i dziećmi, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie będzie mogła zidentyfikować dziecko, aby nie utrwaląc jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych. Rozwiązanie, jakie przyjmujemy, nie będzie wykluczające dla dziecka, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

Materiały zawierające wizerunek dzieci przechowujemy w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla dzieci:

- Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez instytucję. Nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez placówkę w polityce ochrony danych osobowych.
- Nie przechowujemy materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).

- Nie wyrażamy zgody na używanie przez pracowników osobistych urządzeń rejestrujących (tj. telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery) w celu rejestrowania wizerunków dzieci
- Jedynym sprzętem, którego używamy jako instytucja, są urządzenia rejestrujące należące do instytucji.

VI. Jak rozpoznać przemoc wobec małego?

Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że dziecko doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie z dużym prawdopodobieństwem możemy określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem dziecka.

ZAREAGUJ, GDY:

- Dziecko jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie,
- Dziecko kradnie jedzenie, pieniądze itp.,
- Dziecko żebrze,
- Dziecko jest głodne,
- Dziecko nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.,
- Dziecko nie ma własnego wyposażenia sportowego, odzieży, butów i innych przedmiotów;
- Dziecko ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia,
- Podawane przez dziecko wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. Dziecko często je zmienia,
- Pojawia się niechęć przed udziałem w zajęciach sportowych i rekreacyjnych,
- Dziecko nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody,
- Dziecko boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu,
- Dziecko wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
- Dziecko cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
- Dziecko jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone, depresyjne itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.,
- Dziecko osiąga słabsze wyniki w sporcie w stosunku do swoich możliwości,
- Dziecko ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet itp.),
- Dziecko używa środków psychoaktywnych,
- Dziecko nadmiernie szuka kontaktu z innym dorosłym (tzw. „lepkość” dziecka),
- Dziecko moczy i zanieczyszcza się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach czy też na widok określonych osób,
- Dziecko ma otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu,
- Dziecko jest rozbudzone seksualnie niestosownie do wieku,
- Dziecko ucieka z domu,
- Nastąpiła nagle i wyraźna zmiana zachowania dziecka,
- Dziecko mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza,
- Inne...

ZWRÓĆ UWAGĘ, GDY:

- Rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń dziecka,
- Rodzic (opiekun) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem dziecka,
- Rodzic (opiekun) mówi o dziecku w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko (np.: używając określeń takich, jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”),

- Rodzic (opiekun) poddaje dziecko surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca dziecko,
- Rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami dziecka,
- Rodzic (opiekun) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa dziecko,
- Rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji,
- Rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie,
- Rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie,
- Rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby dziecka,
- Rodzic (opiekun) faworyzuje jedno z rodzeństwa,
- Rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem (na przykład podczas zabawy),
- Rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

JAK ROZMAWIAĆ Z DZIECKIEM KRZYWDZONYM ?

- Zadbaj o sprzyjające warunki rozmowy: a
  - ❖ oddzielne pomieszczenie,
  - ❖ z dala od osób postronnych,
  - ❖ brak pośpiechu.
- Przyjmij pozycję ciała dostosowaną do pozycji dziecka – usiądź lub przykucnij.
- Używaj języka zrozumiałego dla dziecka.
- Okazuj dziecku szacunek, akceptację i empatyczne zrozumienie.
- Bądź cierpliwy – dziecko może zaprzeczać prawdzie.
- Nie naciskaj na dziecko – wyznanie całej prawdy może łączyć się z ogromnym lękiem.
- Unikaj naprowadzania dziecka na odpowiedzi, które chciałbyś usłyszeć.
- Okaż zrozumienie, że nie łatwo jest mówić o trudnych sprawach, zwłaszcza jeśli dotyczą rodziny.
- Pochwal za odwagę podjęcia rozmowy tj. nie za treść rozmowy, lecz za to, że mówi.
- Bądź świadomy oznak zaniepokojenia dziecka o los rodziców – nie wypowiadaj przy nim negatywnych opinii o rodzicach.
- Nazwij przemoc – przemocą i pokaż dziecku, że nie jest winne tego, co zrobił dorosły.
- Wesprzyj dziecko – utwierdź w przekonaniu, że nie tylko je to spotkało, że wiele dzieci przeżywa podobne problemy.
- Wyjaśnij dziecku w przystępny sposób, co zamierzasz dalej robić. Pamiętaj, jak trudna jest sytuacja dziecka ze względu na:
  - ❖ wstyd,
  - ❖ poczucie winy,
  - ❖ strach przed ponownym skrzywdzeniem,
  - ❖ tajemnicę,
  - ❖ lojalność wobec sprawcy przemoc.

VII. Prawny obowiązek powiadomienia o przemocы stosowanej wobec dziecka

---

- Zgodnie z przepisami art. 304 § 1 Kodeksu Karnego, obowiązkiem społecznym jest zgłoszenie prokuratorowi lub Policji dowiedzenia się o popełnieniu przestępstwa, które podlega ściganiu z urzędu. Chociaż niezgłoszenie takiego podejrzenia nie skutkuje karą, z wyjątkiem określonych sytuacji przewidzianych w prawie, jest to etyczny obowiązek każdego obywatela.
- Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocы w rodzinie, osoby podejrzewające o popełnienie przestępstwa z użyciem przemocы w rodzinie w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych są zobowiązane do niezwłocznego zawiadomienia Policji lub prokuratora zgodnie z art. 12 ust. 1. Dodatkowo, zgodnie z ust. 2, świadkowie przemocы w rodzinie również powinni niezwłocznie powiadomić Policję, prokuratora lub inne podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocы w rodzinie.
- Wszystkie instytucje publiczne, organizacje pozarządowe oraz społeczne, które świadczą usługi edukacyjne i opiekę nad dziećmi, a także jednostki odpowiedzialne za utrzymanie porządku publicznego, zapewnienie bezpieczeństwa oraz ochronę zdrowia i życia mieszkańców, są zobowiązane do ustanowienia systemu ochrony praw dzieci oraz do podejmowania skutecznych działań w przypadku wykrycia przypadków krzywdzenia dzieci. Obowiązek współpracy i koordynacji działań jest określony w art. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Rozporządzenie z dnia 13 września 2011 r., ustanowione przez Radę Ministrów na podstawie ww. ustawy, określa procedurę działań, w tym wykorzystanie "Niebieskiej Karty," w przypadku przemocы w rodzinie, w tym przemocы wobec dzieci.
- Wypracowane procedury interwencji, zwłaszcza przez służby odpowiedzialne za ochronę bezpieczeństwa dzieci, zwiększają gwarancje ochrony praw dzieci oraz zwracają szczególną uwagę na wszelkie sygnały oznaczające niebezpieczeństwo dla dzieci, bądź wynikające z obserwacji. Pracownicy różnych służb, takie jak policja, pomoc społeczna, opieka zdrowotna oraz edukacja, oraz wszelkie placówki związane z dziećmi, ściśle współpracują ze sobą, stosują wypracowane procedury działania w celu zapewnienia ochrony i bezpiecznego rozwoju dzieci.

VIII. Procedura interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka przez osobę ze środowiska rodzinnego

---

- W przypadku uzyskania przez pracownika Ośrodka informacji, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji Dyrektorowi Ośrodka. Dyrektor Ośrodka wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa i informuje ich o podejrzeniach. Dyrektor powinien sporządzić opis sytuacji na podstawie rozmów z dzieckiem, pracownikiem zgłaszającym i rodzicami.
- W przypadku gdy wyżej wymienione kroki okażą się nieskuteczne, a pracownicy oraz Dyrektor Ośrodka nadal posiadają przeświadczenie, iż dziecko może doznawać krzywdy w środowisku rodzinnym Dyrektor ma obowiązek powiadomić o tym: pomoc społeczną, policję lub szkołę w celu podjęcia przez te instytucje działań w ramach swoich obowiązków służbowych.
- Szczególną czujność należy zachować w sytuacji, gdy dziecko nie jest objęte opieką i wsparciem żadnych instytucji. Jest to dziecko, które może być pozostawione samo sobie i problem jego krzywdzenia może zostać niezauważony. Składając zawiadomienie (telefonicznie, pisemnie, ustnie, mailowo) uruchamia się procedury chroniące dziecko. Złożenie zawiadomienia nie wymaga zgody rodziców lub opiekunów krzywdzonego dziecka.
- Wszyscy pracownicy jednostki, którzy powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informację z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
- W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 999 (pogotowie).

IX. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w Ośrodku przez pracownika jednostki

---

- Osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka przez pracownika w Ośrodku zgłasza problem Dyrektorowi Ośrodka, a w przypadku jego nieobecności jego zastępcy.
- Dyrektor odsuwa pracownika od bezpośredniej pracy z dziećmi do czasu wyjaśnienia zdarzenia.
- Dyrektor przeprowadza rozmowę z dzieckiem, jego rodzicami i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka. Dyrektor stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka
- Dyrektor organizuje spotkanie/a z rodzicami/opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb;
- W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo, Dyrektor składa zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa we właściwej miejscowo jednostce policji lub prokuratury;
- W przypadku gdy pracownik dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, Dyrektor powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać pracownika/współpracownika podejrzewanego o krzywdzenie, dziecko oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, należy rozważyć rozwiązanie stosunku pracy z osobą, która dopuściła się krzywdzenia.

X. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w Ośrodku przez rówieśników

---

- W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w Ośrodku (np. na zajęciach grupowych) należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie oraz jego rodzicami/opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem poddanym krzywdzeniu i jego rodzicami/opiekunami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego
- Wspólnie z rodzicami/opiekunami dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań.
- Z rodzicami/opiekunami dziecka poddanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
- W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzanym o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez rodziców/opiekunów, innych dorosłych bądź inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego dziecka.
- Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
- Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W przypadku znalezienia na terenie Ośrodka broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie jednostki osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

XI. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy i stalkingu

---

W przypadkach wystąpienia incydentu naruszenia bezpieczeństwa, zwłaszcza wobec naruszenia prawa, działania Ośrodka cechuje otwartość w działaniu, szybka identyfikacja problemu — określenie szkodliwych lub niezgodnych z prawem zachowań - i jego rozwiązywanie adekwatnie do poziomu zagrożenia, jakie wywołało w jednostce. Dyrektor Ośrodka oraz pracownicy w swoich działaniach uwzględniają kontekst indywidualnych przypadków, środowiskowe tło oraz reagują adekwatnie do poziomu odpowiedzialności i winy małoletniego.

W Ośrodku stosuje się obligatoryjne działania interwencyjne w przypadku cyberprzemocy i stalkingu, będące następstwem wystąpienia zagrożenia:

- działania wobec aktu/zdarzenia - opis przypadku, ustalenie okoliczności zdarzenia, zabezpieczenie dowodów oraz monitoring po interwencyjny;
- działania wobec uczestników zdarzenia (ofiara - sprawca - świadek, rodzice);
- działania wobec instytucji/organizacji/służb pomocowych i współpracujących – Policji, wymiaru sprawiedliwości, służb społecznych.

Informacja o tym, że w jednostce doszło do cyberprzemocy, może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowane dziecko, jego rodzice lub inne dzieci – świadkowie zdarzenia, pracownicy/trenerzy/instruktorzy.

Dopuszcza się anonimowego zawiadomienia o aktach przemocy na terenie Ośrodka, w tym także faktu cyberprzemocy

SPÓSÓB POSTĘPOWANIA:

- Osoba posiadająca wiedzę o zajściu powinna przekazać informację dyrektorowi Ośrodka.
- Dyrektor powinien dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
- Do zadań Ośrodka należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
- O ile to możliwe, zabezpiecza się dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

Zabezpieczenie dowodów

- Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
- Zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny zapoznać się wszelkie zaangażowane w sprawę osoby: Dyrektor, pracownicy Ośrodka, rodzice, policja, jeśli doszło do złamania prawa.
- Ośrodek podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.

- W sytuacji, kiedy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, przy współdziałaniu rodziców (opiekunów prawnych) należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.
- W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

- W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczestnikiem zajęć Ośrodka, Dyrektor powinien podjąć następujące działania:
  - ❖ przeprowadzić rozmowę z małoletnim, której celem jest ustalenie okoliczności zajścia, wspólnie zastanowić się nad jego przyczynami i poszukać rozwiązania sytuacji konfliktowej;
  - ❖ omówić z dzieckiem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
  - ❖ zobowiązać sprawcę do zaprzestania swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów;
  - ❖ ustalić ze sprawcą sposób zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.
- Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa dzieci, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy.
- Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
- Rodzice sprawcy zostają poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani ze zgromadzonym materiałem, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez Ośrodek środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka.
- We współpracy z rodzicami można opracować projekt kontraktu dla dziecka, określającego zobowiązania dziecka, rodziców i przedstawiciela Ośrodka oraz konsekwencje nieprzebrzegania przyjętych wymagań i terminy realizacji zadań zawartych w umowie.
- Wobec sprawcy cyberprzemocy Ośrodek może zastosować karę w postaci ograniczenia uczestnictwa dziecka w zajęciach prowadzonych przez MOSiR.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy

- MOSiR zgłasza zaistniały incydent do szkoły, do której uczęszcza ofiara cyberprzemocy, gdzie może otrzymać odpowiednią pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzielaną przez pedagoga lub psychologa szkolnego.
- Po zakończeniu interwencji należy monitorować sytuację dziecka sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
- Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy zostają poinformowani o problemie, podjętych działaniach Ośrodka oraz szkoły i w miarę potrzeb, otrzymują wsparcie i pomoc specjalistów.
- Osoba, której dziecko zaufało informując o cyberprzemocy, ma obowiązek postępować tak, by swoim zachowaniem i działaniem nie narazić świadka zgłaszającego problem.
- Osoby uczestniczące w wyjaśnieniach zdarzenia (pracownicy Ośrodka) zobowiązane są do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia.
- Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji zdarzenia (wydruki, opis, itp.).
- Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do jednostki, a małoletni nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor Ośrodka pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka.

- Ośrodek Sportu bardzo ściśle współpracuje ze Szkołą, do której uczęszczają zarówno ofiara, jak i sprawca.
- W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, Dyrektor Ośrodka zobowiązany jest zgłosić te fakty policji i do sądu rodzinnego.

Współpraca z Policją

W ramach ogólnej współpracy Ośrodka z policją mogą być organizowane:

- ❖ spotkania Dyrektora, z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich dotyczące zagrożeń cyberprzemocą w środowisku lokalnym.
- ❖ spotkania małoletnich z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, na temat zasad bezpieczeństwa oraz sposobów unikania zagrożeń związanych z cyberprzemocą.
- ❖ wspólny udział (Ośrodka, szkoły i policji) w lokalnych programach profilaktycznych, związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa małoletnim oraz zapobieganiem przemocy/cyberprzemocy i przestępczością nieletnich.

XII. Procedura Niebieskiej Karty

Procedura „Niebieskie Karty” jest procedurą interwencji obejmującą działania wielu służb, mającą na celu zatrzymanie przemocy domowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa osobie podejrzanej, że jest dotknięta przemocą domową. Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej, współpracując ze sobą opracowują plan pomocy dostosowany do potrzeb rodziny, udzielając jej wszechstronnego i kompleksowego wsparcia w jego realizacji.

Procedura „Niebieskie Karty” nakłada na Ośrodek określone zadania w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec małoletniego przemocy domowej, jeżeli np. dziecko:

- Ma ślady przemocy fizycznej – ślady uderzeń, oparzeń, siniaki, rany, często zdarzające się opuchlizny, złamania, zwichnięcia itd.,
- Ma ślady przemocy psychicznej – moczenie, nadmierna potliwość, bóle, zaburzenia mowy związane z napięciem nerwowym itd.,
- Przejawia trudności w nawiązywaniu kontaktu, niską samoocenę, wycofanie, lęki, depresję, płaczliwość, zachowania destrukcyjne, agresję, apatię, nieufność, uzależnianie się od innych, zastraszenie, unikanie rozmów itd.,
- Ma brudny strój, nieodpowiedni do pory roku, rozwój, wzrost i wagę nieadekwatne do wieku, nie korzysta z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby itd.

Procedurę Niebieskiej Karty należy wszcząć na podstawie samego uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie chociażby nieopartego żadnymi dowodami (art. 9d ust. 4 ustawy), ale już dalsze prowadzenie procedury wymaga uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny (art. 9d ust. 2 ustawy).

Pracownik zauważający niepokojące symptomy lub jest świadkiem krzywdzenia ma obowiązek reagować. W takim przypadku pracownik zobowiązany jest poinformować Dyрекcję.

PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY:

- „Niebieską Kartę” zakłada Dyrektor Ośrodka lub inny pracownik Ośrodka który stwierdza, że w rodzinie dziecka uczestniczącego w zajęciach Ośrodka dochodzi do przemocy. (Decyzję o założeniu Niebieskiej Karty warto skonsultować z gronem pedagogicznym Szkoły, do której uczęszcza dziecko);
- Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec małoletniego, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica lub opiekuna prawnego. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem małoletniego przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.
- Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga szkolnego lub psychologa. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B”;
- W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy małoletniego, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie);
- Wypełniony formularz „Niebieska Karta –A” przekazuje się przewodniczącemu Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie, w terminie nie później niż 7 dni od wszczęcia procedury.

PODSTAWA PRAWNA:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".

XIII. Ważne telefony i adresy

**Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie**

Tel. 54 280 97 06 / 54 280 97 07
54 280 97 32 / 54 280 97 33

ul. Lipnowska 4, 87-500 Rypin

Punkt Konsultacji Psychologiczno-Terapeutycznej

czynny każdy wtorek w godz. 8³⁰ – 13³⁰,

budynek Urzędu Gminy Rypin, ul. Lipnowska 4, pok. 26

tel. 607 858 175

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rypinie

Tel. 54 280 36 41, sekretariat@pcpr-rypin.pl

Ul. Warszawska 38, 87-500 Rypin

Telefon Zaufania dla Dotkniętych Przemocą

Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia

Tel. 800 154 030, niebieskalinia@kujawsko-pomorskie.pl

POZOSTAŁE POMOCNE NUMERY TELEFONU DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ:

- **Telefon Zaufania** - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”** – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia** – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);

- **Fundacja Feminoteka** - Telefon przeciwwprzemocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) – tel. 888 88 33 88 (telefon czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11 – 19);
- **Centrum Praw Kobiet** – tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3);
- **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc”** – tel. 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża** – tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);
- **Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol”** – <https://twojparasol.com/>.

XIV. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

Dyrektor Ośrodka jest odpowiedzialny za Standardy Ochrony Małoletnich. Do jego obowiązków należy:

- monitorowanie realizacji Standardów,
- reagowanie na sygnały naruszenia niniejszych Standardów,
- prowadzenie rejestru zgłoszeń,
- proponowanie zmian z niniejszych standardach.

Dyrektor jest zobowiązany przeprowadzać raz na dwa lata przegląd, ocenę i ewaluację wewnętrznych procedur ochrony dzieci przez krzywdzeniem. Zgodnie z art. 22c ust. 6 ustawy, dyrektor ma obowiązek sprawdzić, czy dotychczasowe procedury działają skutecznie, i sporządzić z tej oceny pisemne wnioski (raport).

Pracownicy mogą proponować zmiany w procedurach oraz wskazywać naruszenia procedur.

Dyrektor w razie potrzeby wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom Ośrodka nowe brzmienie. Podczas zebrań pracowniczych Dyrektor przypomina pracownikom o obowiązujących w jednostce procedurach oraz zasadach.